

prima instanță: L. Pruteanu
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, I. Muruianu

2r-952/16

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Viorel Lozan, reprezentat de avocatul Dorin Botnarenco

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Viorel Lozan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Viorel Lozan, din motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile la cererea de apel în termenul stabilit prin încheierea din 04 iulie 2016

constată:

La 01 februarie 2016, Viorel Lozan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii a invocat că în anul 2005, în privința Milei Zandelov a fost pornită cauza penală nr. 2005021223, învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Prin ordonanțele din 15 aprilie 2006, a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă în cadrul dosarului penal.

Remarcă că prin ordonanța procurorului în procuratura sectorul Râșcani, mun. Chișinău, Vitalie Sibov din 06 noiembrie 2008, cauza penală pornită în privința Milei Zandelov, a fost încetată, procurorul motivând decizia prin faptul că tuturor părților vătămate le-a fost restituită paguba materială.

Indică că despre ordonanța dată a aflat abia în anul 2010 și, nefiind de acord cu aceasta, a contestat-o în ordinea stabilită de art. 298 Cod Procedură Penală al Republicii Moldova.

Relevă că prin ordonanța procurorului sectorului Râșcani, mun. Chișinău din 20 august 2010 a fost anulată ordonanța procurorului sectorului Râșcani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2008 și a fost dispusă înaintarea unei noi învinuiri a Milei Zandelov, deoarece procurorul nu s-a expus în privința pagubei care i-a fost cauzată reclamantului.

Ulterior, prin ordonanțele din 27 mai 2011 repetat a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă.

Mai indică că prin ordonanța procurorului Procuraturii sect. Râșcani, mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013 a fost clasată cauza penală, iar Mila Zandelov a fost scoasă de sub urmărire penală.

Explică că, nefiind de acord cu ordonanța de clasare a cauzei penale din 29 noiembrie 2013, deoarece i-a fost restituit doar parțial prejudiciul cauzat, și anume 500 euro din 2500 euro, la data de 21 aprilie 2015, a contestat-o, conform art. 298 Cod procedură penală.

Precizează că în consecință, prin ordonanța procurorului adjunct al procuraturii sectorului Râșcani, mun. Chișinău din 06 mai 2015 contestația sa a fost respinsă.

Specifică că conform art. 313 CPP, la data de 12 mai 2015 a contestat la judecătorul de instrucție ordonanța procurorului din 06 mai 2015 și 20 noiembrie 2013. Iar, prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 11 iunie 2015, plângerea sa a fost respinsă ca tardivă, fără examinarea motivelor invocate în ea.

Concretizează că motivele instanței au fost bazate pe faptul că ordonanța de clasare a cauzei penale a fost emisă la data de 29 noiembrie 2013, iar petiționarul a depus plângerea la judecătorul de instrucție la data de 12 mai 2015, cu omiterea termenului de 10 zile prevăzut la art. 313 alin. (3) Cod procedură penală.

Explică că deoarece nu a fost de acord cu încheierea judecătorului de instrucție din 11 iunie 2015, la data de 24 iunie 2015 a contestat-o la Curtea de Apel Chișinău, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 august 2015 a fost admisă cererea de recurs depusă împotriva încheierii judecătorului de instrucție din 11 iunie 2015, casată încheierea și pronunțată o hotărâre nouă prin care a fost respinsă plângerea lui Viorel Lozan ca nefondată, fiind menținute în vigoare ordonanțele din 20 noiembrie 2013 și din 06 mai 2015.

Atenționează că urmărirea penală a început în anul 2005, iar actul judecătoresc irevocabil a fost emis la data de 13 august 2015, astfel, termenul de 10 ani nu poate fi considerat un termen rezonabil în coraport cu acțiunile care urmau să fie efectuate.

Invocă că din motivul încălcării termenului rezonabil, a fost lipsit de posibilitatea de a se adresa cu o acțiune civilă în interiorul termenului de prescripție de 3 ani prevăzut la art. 267 alin. (1) Cod civil pentru recuperarea prejudiciului material cauzat.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 3 alin. (2), 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166,167 CPC.

Solicită constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în mărime de 100000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 11 mai 2016, Viorel Lozan a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depusă de Viorel Lozan, comunicat apelantului despre necesitatea prezentării depunerii cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, acordat un termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate. Totodată, cauza a fost numită spre examinare pentru data de 23 august 2016, ora 11:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, a fost refuzată punerea pe rol a cererii de apel declarată de Viorel Lozan și restituit apelul depus de Viorel Lozan, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel, în termenul limită stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016.

La 18 octombrie 2016 Viorel Lozan a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că personal a cunoscut despre încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016, de la avocatul său, care a luat cunoștință cu aceasta numai la 08 septembrie 2016, la Curtea de Apel Chișinău, unde totodată a și luat cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe.

Indică că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016, fiindu-i acordat un termen de 10 zile de la momentul recepționării încheierii pentru a depune apel motivat, consideră că s-a conformat cerințelor, deoarece încheierea a recepționat-o de la avocat la 26 septembrie 2016, iar cererea de apel motivată a fost depusă la 28 septembrie 2016, adică în termenul stabilit de instanța de apel.

Invocă că de către prima instanță nu i-a fost expediată hotărârea motivată, conform prevederilor art. 236 alin. (8) CPC.

Menționează că nu a fost instanța de apel nici el și nici avocatul său pentru ședința din 23 august 2016 și nici nu le-a fost expediată copia încheierii din 04 iulie 2016.

Evidențiază că pe site-ul instanțe.justice.md nu a fost publicată hotărârea motivată a primei instanțe, dar numai dispozitivul, ceea ce a îngreunat depunerea cererii de apel motivate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 12 octombrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 121), iar careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 octombrie 2016, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

La caz, din materialele dosarului, se constată că la 11 mai 2016 Viorel Lozan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depusă de Viorel Lozan, ultimul fiind obligat de a depune cerere de apel motivată, acordând pentru lichidarea neajunsurile menționate un termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii.

Totodată, apelantul a fost preîntâmpinat despre restituirea cererii de apel în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel.

Este incontestabil și faptul că prin aceeași încheiere din 04 iulie 2016 a fost numită ședința de judecată pentru data de 23 august 2016, ora 11:00.

Actele pricinii mai atestă că prin încheierea instanței de apel din 04 octombrie 2016, a fost refuzată punerea pe rol a cererii de apel declarată de Viorel Lozan și restituită apelantului.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Astfel, refuzul de a pune pe rol cererea de apel declarată de Viorel Lozan a fost bazat pe faptul că la 08 septembrie 2016, apelantul a recepționat nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău încheierea instanței de apel din 04 iulie 2016, prin care nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depusă de Viorel Lozan și acordat termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii pentru a depune cerere de apel motivată, prin urmare, termenul limită de depunere a apelului a fost 19 septembrie 2016.

Instanța de recurs consideră, însă, că aceste rețineri sunt neîntemeiate, ori după cum se evidențiază din conținutul recipisei din 08 septembrie 2016, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2016 a fost recepționată nu de către Viorel Lozan personal, după cum invocă instanța de apel, dar de avocatul Dorin Butnarenco (f. d. 97).

Prin urmare, având în vedere că apelul nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond a fost depus personal de către Viorel Lozan, cât și faptul că prin încheierea din 04 septembrie 2016 a fost obligat anume apelantul Viorel Lozan să înlăture neajunsurile cererii de apel, instanța de recurs consideră ca neîntemeiată

reținerea instanței de apel precum că termenul de înlăturare a neajunsurilor apelului urmează a fi socotit de la data recepționării încheierii din 04 iulie 2016 de către avocatul Dorin Butnarenco.

Pe de altă parte, instanța de recurs notează că Viorel Lozan a înlăturat neajunsul cererii de apel, depunând apelul motivat la 28 septembrie 2016, adică până la data desfășurării ședinței de judecată din 04 octombrie 2016, când a fost pronunțată încheierea prin care a fost refuzată punerea pe rol a cererii de apel declarată de Viorel Lozan și restituit apelul depus de Viorel Lozan, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile la cererea de apel.

Ca urmare, fiind incertă data recepționării de către apelantul Viorel Lozan a încheierii din 04 septembrie 2016, ultimul invocând că a făcut cunoștință cu ea la 26 septembrie 2016, cât și faptul că neajunsurile cererii de apel au fost înlăturate până la ședința de judecată din 04 octombrie 2016, instanța de recurs reține ca neîntemeiată constatarea instanței de apel în sensul că apelantul Viorel Lozan nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței cu privire la înlăturarea neajunsurilor cererii de apel.

Or, acordarea de către instanța de apel a termenului limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel pentru o dată care nu coincide cu data și ora ședinței de judecată, produce situații echivoce pentru părțile în proces, fapt ce necesită a fi evitat.

Din perspectiva acestor considerente, întru evitarea unor situații confuze, este necesar ca la emiterea încheierii de a nu da curs cererii de apel, termenul limită acordat părții de către instanță pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel să coincidă cu data și ora ședinței de judecată.

De altfel, în speță este important de reținut și faptul că dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Astfel fiind, se constată a fi neîntemeiată încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 prin care a fost restituită cererea de apel apelantului, fapt ce impune admiterea recursului declarat de către Viorel Lozan, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Viorel Lozan.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Viorel Lozan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea

de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu